
Grozījumi:

26.11.2009. likums / LV, 190 (4176), 03.12.2009. / Stājas spēkā 04.12.2009.
21.06.2012. likums / LV, 100 (4703), 27.06.2012. / Stājas spēkā 01.07.2012.
21.03.2013. likums / LV, 69 (4875), 10.04.2013. / Stājas spēkā 24.04.2013.
08.05.2014. likums / LV, 98 (5158), 22.05.2014. / Stājas spēkā 05.06.2014.
05.06.2014. likums / LV, 113 (5173), 11.06.2014. / Stājas spēkā 12.06.2014.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Pasta likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

- 1) **adresāts** — pasta sūtījuma adresē norādītā privātpersona vai publiskas personas institūcija, kurai jāpiegādā pasta sūtījums;
- 2) **apdrošināts pasta sūtījums** — reģistrēts pasta sūtījums, kura saturs ir apdrošināts par deklarētu vērtību pret zudumu, nolauptišanu vai sabojāšanu un par kuru sūtītājam izsniedz kvīti;
- 3) **bandrole** — adresēts pasta sūtījums, kurā pārsūta dažādu veidu iespieddarbus;
- 4) **elektroniski saņemts sūtījums** — adresēts sūtījums, ko pasta komersantam nodod elektroniskā veidā tā noformēšanai par vēstuļu korespondences sūtījumu un tālākai nosūtīšanai;
- 5) **iekšzemes pasta sūtījums** — pasta sūtījums, kas tiek pārsūtīts Latvijas Republikas robežās;
- 6) **ierakstīts pasta sūtījums** — reģistrēts pasta sūtījums, par kuru sūtītājam izsniedz kvīti, kas apstiprina, ka pasta sūtījums ir nodots pasta pakalpojumu sniegšanas vietā, un kuru adresātam izsniedz pret parakstu;
- 7) **iespieddarbi** — izdevumi ar dažādos mehāniskās iespiešanas veidos izpildītiem tekstiem un attēliem (piemēram, grāmatas, preses izdevumi, periodiskie izdevumi, katalogi, prospekti);
- 8) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu);*
- 9) **lietotājs** — privātpersona vai publiskas personas institūcija, kas adresāta vai sūtītāja statusā izmanto pasta pakalpojumus;
- 10) **M maisi** — speciāli maisi, kuros viens sūtītājs pārsūta iespieddarbus un kuri adresēti tikai vienam adresātam. M maisos kopā ar iespieddarbiem var pārsūtīt arī priekšmetus (disketes un diskus, kasetes un videokasetes, preču paraugus, ko nosūta ražotāji vai izplatītāji, kā arī citus priekšmetus vai informatīvus materiālus, kas nav mītojami un nav paredzēti tālākai pārdošanai), kas piestiprināti iespieddarbiem vai citādi fiziski ar tiem saistīti;
- 11) **marķēšanas mašīna** — iekārta, kuru izmanto, lai uz pasta sūtījuma mehāniski uzspiestu pasta pakalpojumu apmaksu apliecināšas speciālas zīmes (nospiedumus);

- 12) **marķēšanas mašīnas klišeja** — nospieduma iegūšanai paredzētā reljefa iespiedforma (ar attēlu), kurā norāda valsts nosaukumu — Latvija, maksu par pārsūtīšanu, pasta pakalpojumu sniegšanas vietas nosaukumu, sūtījuma pieņemšanas datumu (kalendāra zīmogs), marķēšanas mašīnas lietotāja pilnu nosaukumu un pasta adresi;
- 13) **pārrobežu pasta sūtījums** — pasta sūtījums, kuru saņem no citas valsts vai nosūta adresātam uz citu valsti, vai pārsūta tranzītā caur Latvijas Republikas teritoriju;
- 14) **pārvadāšana** — pasta sūtījumu pārvadāšana no pasta tīkla piekļuves punktiem līdz šķirošanas vietai, starp šķirošanas vietām, no šķirošanas vietas līdz pasta pakalpojumu sniegšanas vietām;
- 15) **Pasaules Pasta savienība** — starptautiska organizācija, kuras uzdevums ir veicināt efektīvu un pieejamu pasta pakalpojumu kvalitatīvu un stabilu attīstību, lai atvieglotu saziņu starp personām pasaulē;
- 16) **pasta komersants** — komersants, kas šajā likumā noteiktajā kārtībā ir reģistrēts pasta pakalpojumu sniegšanai;
- 17) **pasta paka** — pasta sūtījums, kurā pārsūta preces un priekšmetus ar komercvērtību vai bez tās;
- 18) **pasta pakalpojumi** — komerciāla rakstura darbības, kas saistītas ar pasta sūtījumu nosūtīšanu adresātam un ietver vienu vai vairākas šādas darbības: pasta sūtījumu savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde. Pasta sūtījumu pārvadāšana kā atsevišķs pakalpojums nav uzskatāms par pasta pakalpojumu;
- 19) **pasta pakalpojumu sniegšanas vieta** — fizisks objekts, kur lietotāji var nodot un saņemt pasta sūtījumus;
- 20) **pasta sūtījums** — adresēts sūtījums galīgajā formā, kādā pasta komersants to nogādā adresātam. Sūtījuma izmērs un svars nepārsniedz šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto robežlielumu. Sūtījumu uzskata par adresētu, ja uz paša sūtījuma vai uz tā iesaiņojuma norādīta sūtījuma saņēmēja adrese;
- 20¹) **pasta sūtījumi vairumā** — adresēti vēstuļu korespondences sūtījumi, kurus viena fiziskā vai juridiskā persona vienā nosūtīšanas reizē vienlaikus nodod nosūtīšanai ievērojamam adresātu skaitam un kuru nosūtīšanai un piegādei pasta komersants neveic tādas pasta pakalpojumu sniegšanas darbības kā savākšana un sākotnējā šķirošana, un par kuru nosūtīšanu un piegādi sūtītājs noslēdz līgumu ar pasta komersantu;
- 21) **pasta tīkla piekļuves punkts** — fizisks objekts (tajā skaitā vēstuļu kastīte), kur lietotāji var nodot pasta sūtījumus pasta tīklā;
- 22) **pasta tīkls** — ražošanas, tehnoloģisko, transporta un citu resursu sistēma, ko izmanto, lai nodrošinātu pasta sūtījumu savākšanu no pasta tīkla piekļuves punktiem, šķirošanu, pārvadāšanu un piegādi;
- 23) **pastkarte** — adresēts rakstveida paziņojums, kuru pārsūta bez ievietošanas aploksnē;
- 24) **pastkastīšu punkts** — ārpus ēkas vienkopus novietotas vairākas pastkastītes;
- 25) **pastkastīte** — saņemto pasta sūtījumu ievietošanai paredzēta lietotāja kastīte;
- 26) **pastmarka** — uzlīmējama noteikta nomināla pasta apmaksas zīme, kas apliecina samaksu par tradicionāliem pasta pakalpojumiem;
- 27) **pēcmaksas pasta sūtījums** — pasta sūtījums, kuru izsniedzot saņēmējam no viņa iekasē sūtītāja norādīto naudas summu, ko pasta komersants savukārt nosūta pēc sūtītāja norādītās adreses;
- 28) **piegāde** — pasta sūtījumu nogādāšana no pēdējās pasta šķirošanas vietas līdz adresātam;
- 29) **saņēmējs** — adresāts vai tā pilnvarota persona;
- 30) **savākšana** — pasta sūtījumu savākšana pasta tīkla piekļuves punktos;
- 31) **sekogramma** — pasta sūtījums, kas satur paziņojumus vai iespieddarbus, kuri sagatavoti īpašā veidā, izmantojot neredzīgo rakstības sistēmu — Braila rakstu, kā arī citus neredzīgajiem adresētus informācijas nesējus;
- 32) **sīkpaka** — pasta sūtījums, kurā pārsūta neplīstošus sīkus priekšmetus, izņemot dokumentus, iespieddarbus un rakstveida paziņojumus;
- 33) **starptautiskais atbildes kupons** — Pasaules Pasta savienības izdota pasta apmaksas zīme, kuru var iegādāties pie universālā pasta pakalpojuma sniedzēja, un kuru ikvienā Pasaules Pasta savienības dalībvalstī pieņem apmaiņai pret šīs valsts pastmarkām vērtībā, kas ir pietiekama, lai nosūtītu vienkāršu prioritāru starptautisku vēstuli, kuras svars nepārsniedz 20 gramu;
- 34) **sūtītājs** — privātpersona vai publiskas personas institūcija, kura uz pasta sūtījuma norādījusi sevi par pasta

sūtījuma nosūtītāju;

35) **šķirošana** — pasta tīkla piekļuves punktos savākto sūtījumu šķirošana, sagatavojot tos tālākai piegādei adresātiem;

36) **tiešā pasta sūtījumi** — vēstuļu korespondences sūtījumi, kuri sastāv tikai no reklāmas, tirdzniecības vai publicitātes materiāla un satur identisku ziņojumu, izņemot adresāta vārdu, adresi un identifikācijas numuru, un citas modifikācijas, kas nemaina ziņojuma būtību, un kurus sūta ievērojamam adresātu skaitam, ko nosaka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, un kuri jāpārsūta un jāpiegādā pēc adreses. Rēķinus, fakturrēķinus, finanšu pārskatus un citus neidentiskus ziņojumus neuzskata par tiešā pasta sūtījumiem. Par tiešā pasta sūtījumu neuzskata vienā iesaiņojumā apvienotu tiešā pasta sūtījumu un citu pasta sūtījumu;

37) **universālais pasta pakalpojums** — minimālais noteiktas kvalitātes pasta pakalpojumu kopums, kas pieejams visiem lietotājiem visā Latvijas Republikas teritorijā neatkarīgi no to ģeogrāfiskās atrašanās vietas;

37¹) **universālā pasta pakalpojuma sniedzējs** — šajā likumā noteiktajā kārtībā izraudzīts pasta komersants, kas atbilstoši noteiktajām universālā pasta pakalpojuma saistībām sniedz universālo pasta pakalpojumu visā Latvijas Republikas teritorijā;

38) **vēstule** — aploksnē ievietots rakstveida ziņojums vai citādi noformēts pasta sūtījums ar rakstveida ziņojumu, kas jāpiegādā uz paša sūtījuma vai uz tā iesaiņojuma norādīto adresi;

39) **vēstuļu kastīte** — atsevišķa īpaši pasta sūtījumu ievietošanai izgatavota un publiskā vietā novietota kaste, kurā sūtītāji ieliek vienkāršas vēstules vai pastkartes to tālākai šķirošanai, pārvadāšanai un piegādei;

40) **vēstuļu korespondences sūtījumi** — vēstules, pastkartes, bandroles, sīkpakas, M maiši, sekogrammas;

41) **vienkāršs pasta sūtījums** — neregistrēts pasta sūtījums, par kuru netiek izsniegta kvīts un kuru piegādā adresātam, ievietojot tā pastkastītē un nesaņemot parakstu par saņemšanu;

42) **vispārējā atļauja** — normatīvajos aktos pasta komersantiem noteiktās tiesības un pienākumi, kurus attiecina uz visiem vai konkrētiem pasta pakalpojumu veidiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir:

- 1) veicināt pasta pakalpojumu tirgus attīstību;
- 2) veicināt konkurenci pasta pakalpojumu sniegšanā;
- 3) veicināt pasta komersantu reģistrācijas procedūru vienkāršošanu;
- 4) nodrošināt valsts, lietotāju un pasta komersantu interešu aizsardzību;
- 5) nodrošināt universālā pasta pakalpojuma pieejamību;
- 6) nodrošināt pasta pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību;
- 7) nodrošināt Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos noteikto pienākumu izpildi pasta nozarē.

3.pants. Likuma darbības joma

(1) Likums nosaka lietotāju, pasta komersantu un valsts pārvaldes iestāžu kompetenci, tiesības un pienākumus, kas saistīti ar pasta nozares regulēšanu, pasta tīkla nodrošināšanu un pasta pakalpojumu sniegšanu.

(2) Papildus šajā likumā noteiktajām prasībām pasta nozari reglamentē arī citi normatīvie akti, Pasaules Pasta konvencija un citi Latvijas Republikai saistoši starptautiskie līgumi.

(3) Likums neattiecas uz gadījumiem, kad sūtījumu nogādā ar sūtītāja norīkotā darbinieka starpniecību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

II nodaļa

Valsts pārvalde un uzraudzība pasta nozarē

4.pants. Institūcijas, kas nodrošina pasta nozares pārvaldi un uzraudzību

(1) Vispārējo valsts pārvaldi pasta nozarē atbilstoši kompetencei nodrošina Satiksmes ministrija.

(2) Pasta nozares normatīvo aktu ievērošanu atbilstoši šajā likumā un likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajai kompetencei uzrauga Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk — Regulators).

5.pants. Satiksmes ministrijas kompetence un tiesības

(1) Satiksmes ministrija:

- 1) izstrādā pasta nozares politiku;
- 2) organizē un koordinē pasta nozares politikas īstenošanu;
- 3) pārstāv valsts intereses pasta nozares starptautiskajās organizācijās.

(2) Satiksmes ministrijai ir tiesības pieprasīt un pašas noteiktajā termiņā no pasta komersantiem saņemt savu funkciju izpildei nepieciešamo informāciju (arī tādu informāciju, kas ietver komercnoslēpumu).

6.pants. Regulatora kompetence un tiesības

(1) Regulators atbilstoši šajā likumā un likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajai kompetencei patstāvīgi pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, kas ir saistoši konkrētiem pasta komersantiem un lietotājiem.

(2) Regulators papildus šajā likumā un likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajai kompetencei pasta nozarē:

- 1) veicina iespēju lietotājiem izvēlēties pasta komersantu, tā sniegtos pasta pakalpojumus un pasta pakalpojumu tarifus;
- 2) veicina pasta tirgus attīstību, pārskatāmi sadarbojoties ar citām valsts iestādēm, citu valstu regulatoriem un Eiropas Savienības institūcijām;
- 3) uzrauga pasta nozares normatīvo aktu ievērošanu;
- 4) nosaka to pasta komersantu, kurš sniegs pasta pakalpojumus Latvijas Republikas teritorijā, pildot visas no Pasaules Pasta savienības dokumentiem izrietošās saistības, un kurš atbilstoši minētajām saistībām pasta darbības jautājumos pārstāvēs Latvijas Republiku attiecībā ar citu valstu izraudzītajiem pasta operatoriem (turpmāk — izraudzītais pasta operators);
- 5) nosaka pasta komersantam vienlaikus nododamo pasta sūtījumu skaitu attiecībā uz pasta sūtījumiem vairumā;
- 6) nosaka universālā pasta pakalpojuma sniedzēju;
- 7) uzrauga universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes atbilstību noteiktajām prasībām.

(3) Regulatoram ir tiesības pieprasīt un pašā noteiktajā termiņā no pasta komersantiem saņemt jebkuru informāciju, kas nepieciešama Regulatora funkciju izpildei (arī tādu informāciju, kas ietver komercnoslēpumu), kā arī attiecīgo personu rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

7.pants. Latvijas Republikas pārstāvniecība Pasaules Pasta savienībā

(1) Latvijas Republiku attiecībā ar Pasaules Pasta savienību, īstenojot pasta nozares politiku, pārstāv Satiksmes ministrija.

(2) Satiksmes ministrija sniedz Pasaules Pasta savienības Starptautiskajam birojam ziņas par šā likuma 6.panta otrās daļas 4.punktā minēto pasta komersantu (izraudzīto pasta operatoru).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

III nodaļa Pasta pakalpojumu sniegšanas noteikumi

8.pants. Tiesības sniegt pasta pakalpojumus

Komersantam ir tiesības uzsākt pasta pakalpojumu sniegšanu, ja tas ir nosūtījis vai personiski iesniedzis Regulatoram reģistrācijas paziņojumu.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

9.pants. Pasta komersantu reģistrēšana

(1) Regulators izdod un oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicē noteikumus par pasta komersanta reģistrācijas paziņojuma un darbības izbeigšanas paziņojuma saturu un to iesniegšanu Regulatoram, kā arī pasta komersantu reģistrā ierakstāmo informāciju.

(2) Regulators veido un uztur pasta komersantu reģistru un nodrošina tā publisku pieejamību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

10.pants. Vispārējās atļaujas noteikumi

Regulators izdod un oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicē vispārējās atļaujas noteikumus, kurus pasta komersants ievēro pasta pakalpojumu sniegšanā, kā arī noteikumus par vispārējās atļaujas noteikumu pārkāpumu novēršanu un pasta pakalpojumu sniegšanas tiesību atņemšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

11.pants. Pasta pakalpojumu sniegšanas tiesību atņemšana

(1) Ja gada laikā atkārtoti izdarīts vispārējās atļaujas noteikumu pārkāpums, Regulators var pasta komersantam uz laiku līdz pieciem gadiem atņemt tiesības sniegt pasta pakalpojumus. Regulators pasta komersantu reģistrā izdara ierakstu par to, ka attiecīgajam pasta komersantam atņemtas tiesības sniegt pasta pakalpojumus.

(2) Komersants, kuram Regulators atņēmis tiesības sniegt pasta pakalpojumus, ir tiesīgs atsākt pasta pakalpojumu sniegšanu tikai pēc tam, kad beidzies Regulatora noteiktais pasta pakalpojumu sniegšanas tiesību aizliegums un novērsti vispārējās atļaujas noteikumu pārkāpumi.

(3) Lai atsāktu pasta pakalpojumu sniegšanu, pasta komersants iesniedz Regulatoram šā likuma 8.pantā minēto reģistrācijas paziņojumu.

(4) Ja vispārējās atļaujas noteikumu pārkāpumi nav novērsti vai reģistrācijas pieteikums Regulatoram iesniegts, pirms beidzies pasta pakalpojumu sniegšanas tiesību aizliegums, Regulators attiecīgo komersantu neregistrē.

12.pants. Regulatoram iesniedzamā informācija

Lai uzraudzītu universālā pasta pakalpojuma saistību izpildi un vispārējās atļaujas noteikumu ievērošanu, Regulators izdod un oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicē noteikumus par Regulatoram regulāri iesniedzamās informācijas veidiem, apjomu un iesniegšanas termiņiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

13.pants. Pasta komersanta pienākumi

(1) Pasta komersantam ir šādi pienākumi:

- 1) izpildīt pasta nozari regulējošu normatīvo aktu prasības;
- 2) nodrošināt, lai piedāvātie pasta pakalpojumi būtu pieejami lietotājiem;
- 3) nodrošināt lietotāju datu aizsardzību saskaņā ar normatīvajiem aktiem datu aizsardzības jomā;
- 4) izpildīt vispārējās atļaujas noteikumus;
- 5) samaksāt saskaņā ar likumu "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" valsts nodevu par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanu;
- 6) samaksāt valsts nodevu tīro izmaksu kompensēšanai saskaņā ar šā likuma 31.² panta pirmo daļu;
- 7) nodrošināt pasta sūtījumu noslēpumu un glabātās informācijas konfidencialitāti;
- 8) nodrošināt publiski pieejamu informāciju par sniegto pasta pakalpojumu tarifiem un pasta sūtījumu piegādes nosacījumiem;
- 9) sniegt informāciju par pasta pakalpojumu rādītājiem šajā likumā noteiktajām institūcijām, kas nodrošina valsts

pārvaldi un uzraudzību pasta nozarē;

10) nodrošināt pasta pakalpojumu lietotāju sūdzību izskatīšanu.

(2) Par pasta pakalpojumu vai to daļas sniegšanas nodošanu citai personai pasta komersanti var vienoties tikai ar pasta komersantiem, izņemot šā likuma 28.pantā minēto gadījumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2012. un 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

13.¹ pants. Pasta sūtījumu piegāde

(1) Pasta sūtījumus adresātam var piegādāt:

- 1) ievietojot adresāta pastkastītē vai pasta komersanta uzstādītā pasta sūtījumu saņemšanas iekārtā;
- 2) izsniedzot pret parakstu adresātam norādītajā adresē;
- 3) izsniedzot adresātam pasta pakalpojumu sniegšanas vietā.

(2) Prasības ierakstīto un apdrošināto pasta sūtījumu izsniegšanai nosaka Ministru kabinets.

(3) Pārrobežu pasta sūtījumus adresātiem Latvijas Republikas teritorijā izsniedz pēc tam, kad ir nokārtotas nepieciešamās muitas formalitātes un samaksāti nodokļi, ja to paredz attiecīgie normatīvie akti muitas lietās un nodokļu jomā.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

13.² pants. Neizsniegtie pasta sūtījumi

(1) Pasta sūtījumu uzskata par neizsniegtu, ja nav iespējams to izsniegt adresātam šādu iemeslu dēļ:

- 1) pasta sūtījums izņemts no vēstuļu kastītes, uz tā nav adreses, adrese ir nepilnīga vai saīsināta;
- 2) persona, kurai pasta sūtījums izsniedzams pret parakstu, nav sastopama vai neatrodas pasta sūtījumā norādītajā adresē, kas nav pasta pakalpojumu sniegšanas vieta, un atstātajā paziņojumā noteiktajā termiņā nav ieradusies pasta pakalpojumu sniegšanas vietā, lai saņemtu tai adresēto pasta sūtījumu;
- 3) adresāts atteicies saņemt pasta sūtījumu;
- 4) pasta sūtījums nav apmaksāts vai ir apmaksāts daļēji, un sūtītājs vai adresāts atteicies apmaksāt nesamaksāto daļu;
- 5) pastkastīte nav uzstādīta, ir bojāta, nav identificējama vai nav pieejama.

(2) Prasības attiecībā uz rīcību ar neizsniegtiem pasta sūtījumiem nosaka Ministru kabinets.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

14.pants. Pasta komersanta tiesības atvērt pasta sūtījumus

(1) Pasta komersantam ir tiesības atvērt pasta sūtījumus šādos gadījumos:

- 1) adresāts pieprasa atvērt pasta sūtījumu tā saņemšanas brīdī;
- 2) izbeidzies neizsniegtā pasta sūtījuma glabāšanas termiņš un nav iespējams noskaidrot precīzu sūtītāja adresi, lai neizsniegtu pasta sūtījumu varētu nosūtīt atpakaļ sūtītājam;
- 3) uz iepakojama redzamas pazīmes, kas liecina, ka pasta sūtījums ir bojāts un var sabojāt citus pasta sūtījumus vai pasta iekārtas vai kļūt bīstams pasta komersanta darbiniekiem;
- 4) ir attiecīgs kompetentas valsts iestādes lēmums;
- 5) šā likuma 26.pantā minētajos gadījumos.

(2) Kārtību, kādā pasta komersants atver pasta sūtījumus, nosaka Ministru kabinets.

15.pants. Obligāti piemērojamie pasta pakalpojumu standarti

Ministru kabinets nosaka to Latvijas Republikas nacionālo standartu sarakstu, kuri ir obligāti piemērojami, sniedzot pasta pakalpojumus.

IV nodaļa Pasta sūtījumi un pasta pakalpojumi

16.pants. Pasta sūtījumu klasifikācija

(1) Pasta sūtījumus pēc to satura iedala šādās kategorijās:

- 1) vēstuļu korespondences sūtījumos;
- 2) pasta paku sūtījumos;
- 3) naudas pārvedumu sūtījumos;
- 4) preses izdevumu sūtījumos.

(2) Pasta sūtījumus pēc sniegtā pasta pakalpojuma veida iedala:

- 1) vienkāršos pasta sūtījumos;
- 2) ierakstītos pasta sūtījumos;
- 3) apdrošinātos pasta sūtījumos;
- 4) pēcmaksas pasta sūtījumos.

(3) Pasta sūtījumus pēc to nosūtīšanas galamērķa iedala:

- 1) iekšzemes pasta sūtījumos;
- 2) pārrobežu pasta sūtījumos.

(4) Atkarībā no pasta sūtījuma piegādes ātruma pasta pakalpojumu sniedzējs, kas sniedz tradicionālos pasta pakalpojumus, pasta sūtījumus pieņem nosūtīšanai šādās klasēs:

- 1) A klase — prioritārais pasts — pasts, kas tiek pārsūtīts prioritārā kārtībā saskaņā ar pasta nozari regulējošiem normatīvajiem aktiem;
- 2) B klase — ekonomiskais pasts — pasts, kas tiek pārsūtīts standarta (parastajā) kārtībā saskaņā ar pasta nozari regulējošiem normatīvajiem aktiem.

(5) Pasta sūtījumu minimālo un maksimālo svaru un izmēru, vērtību un apdrošinājuma summu, kā arī satura īpašības un iesaiņojumu nosaka saskaņā ar Latvijas Republikai saistošu starptautisko līgumu prasībām pasta jomā.

17.pants. Pasta pakalpojumu veidi

(1) Pasta pakalpojumus iedala tradicionālajos pasta pakalpojumos (18.pants) un citos pasta pakalpojumos (šā panta otrā daļa).

(2) Citi pasta pakalpojumi ir:

- 1) abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumi (19.pants);
- 2) eksprespasta pakalpojumi (20.pants);
- 3) kurjerpasta pakalpojumi (21.pants);
- 4) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu).*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

18.pants. Tradicionālie pasta pakalpojumi

Sniedzot tradicionālos pasta pakalpojumus, pasta komersants:

- 1) savāc no pasta tīkla piekļuves punktiem vai pieņem no sūtītāja šajā likumā noteiktajā veidā, šķiro, pārvadā un ievieto adresāta pastkastītē tādus vienkāršus vēstuļu korespondences sūtījumus, kuru izmērs nepārsniedz adresāta pastkastītes izmēru;

2) savāc no pasta tīkla piekļuves punktiem vai pieņem no sūtītāja šajā likumā noteiktajā veidā, šķiro, pārvadā un izsniedz adresātiem pret parakstu ierakstītus un apdrošinātus vēstulju korespondences sūtījumus;

3) savāc no pasta tīkla piekļuves punktiem vai pieņem no sūtītāja šajā likumā noteiktajā veidā, šķiro, pārvadā un izsniedz adresātiem pret parakstu vienkāršas un apdrošinātas pasta pakas;

4) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu);*

5) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu);*

6) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu);*

7) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu);*

8) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu);*

9) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu).*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

19.pants. Abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumi

(1) Abonētos preses izdevumus pasta komersants piegādā adresātam, tos ievietojot adresāta pastkastītē vai izsniedzot saņēmējam personīgi.

(2) Adresātiem tiek piegādāti periodiskie preses izdevumi (laikraksti un žurnāli), par kuru piegādi ir noformēts preses izdevuma abonements.

20.pants. Eksprespasta pakalpojumi

(1) Eksprespasta pakalpojumus sniedz, lai nodrošinātu ātrāku un ērtāku pasta sūtījumu pārsūtīšanu, piedāvājot klientiem papildu servisa iespējas, kuras nenodrošina, sniedzot tradicionālos pasta pakalpojumus. Pasta komersants, kas sniedz eksprespasta pakalpojumu, nodrošina tā atbilstību visam šādu darbību kopumam, kurš raksturo eksprespasta pakalpojuma priekšrocības salīdzinājumā ar tradicionālo pasta pakalpojumu:

1) pasta sūtījuma saņemšana no sūtītāja tā atrašanās vietā vai eksprespasta pakalpojumu sniegšanas vietā, par ko sūtītājs paraksta aizpildītu pasta sūtījuma pavaddokumentu;

2) pasta sūtījuma piegādāšana adresātam, izsniedzot to saņēmējam personīgi pret parakstu;

3) piegādes fakta apliecināšana sūtītājam pēc viņa pieprasījuma;

4) pasta sūtījuma piegādes nodrošināšana garantētā laikā;

5) pasta komersanta nosaukuma norāde uz pasta sūtījuma vai pavaddokumenta.

(2) Pasta komersants, kas sniedz eksprespasta pakalpojumu, nodrošina sūtītājam iespēju pasta sūtījuma sūtīšanas laikā noskaidrot, kurā piegādes posmā tas atrodas.

(3) Sūtītājs, izmantojot eksprespasta pakalpojumu, jebkurā brīdī var mainīt pasta sūtījuma galamērķi un adresātu.

(4) Pasta komersantam, kas sniedz eksprespasta pakalpojumu, ir saistošas tās prasības un aizliegumi attiecībā uz pasta sūtījumu iesaiņošanu, adresēšanu un saturu, kuri noteikti Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos pasta jomā.

(5) Šā panta pirmajā daļā minētos pasta sūtījumu pavaddokumentus pasta komersants glabā divus gadus. Par pasta sūtījuma pavaddokumentu netiek uzskatīts preču piegādes dokuments, kuru kā attaisnojuma dokumentu noformē darījumos ar precēm.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

21.pants. Kurjerpasta pakalpojumi

(1) Pasta komersants, kas sniedz kurjerpasta pakalpojumu, nodrošina, ka pasta sūtījumu no sūtītāja pieņem, pārvadā un piegādā adresātam, izsniedzot saņēmējam personīgi pret parakstu, viena un tā pati persona — kurjers. Pasta komersants, kas sniedz kurjerpasta pakalpojumu, nodrošina kurjerpasta pakalpojuma atbilstību visam šādu darbību kopumam:

1) pasta sūtījuma saņemšana no sūtītāja tā atrašanās vietā, par ko sūtītājs paraksta aizpildītu pasta sūtījuma

pavaddokumentu;

2) pasta sūtījuma piegādāšana adresātam, izsniedzot to saņēmējam personīgi pret parakstu;

3) piegādes fakta apliecināšana sūtītājam pēc viņa pieprasījuma;

4) pasta sūtījuma piegādes nodrošināšana garantētā laikā;

5) pasta komersanta nosaukuma norāde uz pasta sūtījuma vai pavaddokumenta.

(2) Pasta komersantam, kas sniedz kurjerpasta pakalpojumu, ir saistošas tās prasības un aizliegumi attiecībā uz pasta sūtījumu iesaiņošanu, adresēšanu un saturu, kuri noteikti Latvijas Republikai saistošos starptautiskajos līgumos pasta jomā.

(3) Šā panta pirmajā daļā minētos pasta sūtījumu pavaddokumentus pasta komersants glabā divus gadus. Par pasta sūtījuma pavaddokumentu netiek uzskatīts preču piegādes dokuments, kuru kā attaisnojuma dokumentu noformē darījumos ar precēm.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

IV¹ nodaļa

Pasta maksājumu pakalpojumi

(Nodaļa 21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

21.¹ pants. Pasta maksājumu pakalpojumu veidi

Pasta maksājumu pakalpojumi, kurus sniedz, izmantojot pasta tīklu, ir šādi:

1) maksājumu pakalpojumi (22.pants);

2) pasta naudas pārvedumu pakalpojumi (23.pants).

21.² pants. Pasta maksājumu pakalpojumu sniegšanas pienākums un nosacījumi

Izraudzītais pasta operators, izmantojot savu pasta tīklu:

1) nodrošina pasta naudas pārvedumu pakalpojumus;

2) var sniegt maksājumu pakalpojumus.

22.pants. Maksājumu pakalpojumi, kurus sniedz, izmantojot pasta tīklu

(1) Sniedzot maksājumu pakalpojumus, pasta komersants saņem no maksātāja naudas līdzekļus (ar norēķinu konta atvēršanu vai bez tā) un atbilstoši maksātāja dotajam uzdevumam izmaksā saņēmējam naudas summu skaidrā naudā vai iemaksā to saņēmēja kontā.

(2) Maksājumu pakalpojumu sniegšanai pasta tīklā pasta komersants nodrošina datorizētu norēķinu sistēmu (pasta norēķinu sistēmu).

(3) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā pasta komersants nodrošina pasta norēķinu sistēmas izmantošanu.

(4) Maksājumu pakalpojumus pasta tīklā sniedz saskaņā ar normatīvo aktu prasībām maksājumu pakalpojumu jomā un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas jomā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

23.pants. Pasta naudas pārvedumu pakalpojumi, kurus sniedz, izmantojot pasta tīklu

Pasta komersants saņem no maksātāja pārsūtīšanai naudas līdzekļus (skaidras naudas piegādes pārvedumi) un izmaksā saņēmējam naudas summu skaidrā naudā atbilstoši naudas pārveduma veidlapā norādītajam uzdevumam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

V nodaļa

Aizliegumi

24.pants. Aizliegumi attiecībā uz pasta sūtījumu saturu

(1) Pasta sūtījumos aizliegts pārsūtīt šādus priekšmetus vai vielas:

- 1) narkotiskās vai psihotropās vielas;
- 2) pornogrāfiska vai erotiska rakstura materiālus, kuros aprakstīta vai attēlota bērnu seksuāla izmantošana (bērnu pornogrāfija), cilvēku seksuālas darbības ar dzīvniekiem, nekrofilija vai pornogrāfiska rakstura vardarbība;
- 3) priekšmetus vai vielas, kuru ievēšana vai apgrozība saņemšanas valstīs ir aizliegta;
- 4) priekšmetus vai vielas, kuru izvešana no Latvijas Republikas vai apgrozība Latvijā ir aizliegta;
- 5) priekšmetus vai vielas, kas savas dabas vai iesaiņojuma dēļ var nosmērēt vai sabojāt citus pasta sūtījumus vai pasta iekārtas;
- 6) pastkartes vai vēstules ar kārtējās un privātās sarakstes pazīmēm, kas liecina, ka ar šīm pastkartēm vai vēstulēm apmainās personas, kuras uz sūtījuma nav norādītas kā sūtītājs un adresāts;
- 7) sprāgstošas, viegli uzliesmojošas, radioaktīvas, ātrbojīgas bioloģiskas vielas un infekciozas vielas;
- 8) naudu, monētas, banknotes un jebkura veida vērtspapīrus (čekus);
- 9) priekšmetus un vielas, kuru pārsūtīšanas (pārvadāšanas) aizliegums noteikts normatīvajos aktos medicīnas vai transporta (aviācijas) jomā.

(2) Pasta sūtījumos aizliegts pārsūtīt dzīvniekus.

(3) Pasta komersantam ir tiesības noteikt citus pasta sūtījumu satura ierobežojumus, kas nav pretrunā ar Pasaules Pasta konvencijas un citu normatīvo aktu prasībām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

25.pants. Izņēmumi aizliegumiem attiecībā uz pasta sūtījumu saturu

(1) Drīkst pārsūtīt priekšmetus vai vielas, ja ir ievēroti izņēmumi, kas paredzēti normatīvajos aktos medicīnas vai transporta (aviācijas) jomā.

(2) Naudu, monētas un banknotes, jebkura veida vērtspapīrus (čekus), dārgmetālus, dārglietas un juvelierizstrādājumus drīkst pārsūtīt apdrošinātos pasta sūtījumos.

(3) Mušas no *Drosophilidae* dzimtas, kuras cita citai biomedicīniskiem pētījumiem pārsūta oficiāli atzītas organizācijas, zīdtauriņu kāpurus, bites un dēles drīkst pārsūtīt pasta sūtījumos (izņemot apdrošinātos sūtījumus).

26.pants. Rīcība ar pasta sūtījumiem, kuri satur pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus

(1) Ja pasta komersants konstatē, ka sūtījums satur pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus, tas:

- 1) aptur šādu pasta sūtījumu nosūtīšanu adresātam;
- 2) izņem no pasta sūtījumiem pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus;
- 3) paziņo sūtītājam par pasta sūtījuma nosūtīšanas apturēšanu, priekšmetu, vielu vai dzīvnieku izņemšanu no pasta sūtījuma un turpmāko rīcību ar tiem, ja normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

(2) Ja ir aizdomas, ka pasta sūtījums satur šā likuma 24.panta pirmās daļas 1., 2. un 7.punktā minētās vielas vai priekšmetus, pasta komersants minēto sūtījumu neatver, bet par to nekavējoties informē Valsts policiju.

(2¹) Ja ir aizdomas, ka pasta sūtījums satur neidentificētu vielu jebkurā tās agregātstāvoklī (piemēram, cieta viela, pulverveida viela, šķidrums, gāze), kuras izcelsme nav zināma, pasta komersants minēto sūtījumu neatver, bet par to nekavējoties informē Valsts policiju.

(3) Ja, atverot pasta sūtījumu, tiek konstatēts, ka tajā atrodas šā likuma 24.panta pirmās daļas 1., 2. vai 7.punktā un šā panta 2.¹ daļā minētā viela, priekšmets, kas satur minēto vielu, vai priekšmets, no kura minētā viela izkrīt, izbirst, izlīst, noplūst vai ir izkritusi, izbirusi, noplūdusi vai izlijusi, pasta komersants par to nekavējoties informē Valsts policiju.

(4) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā pasta komersants izņem no pasta sūtījumiem pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus, iznīcina izņemtos priekšmetus, vielas vai dzīvniekus vai citādi rīkojas ar tiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

VI nodaļa Universālais pasta pakalpojums

27.pants. Universālā pasta pakalpojuma nodrošināšana

(1) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējam ir pienākums nodrošināt, ka lietotājiem visā Latvijas Republikas teritorijā ir vienādas iespējas saņemt šādus universālajā pasta pakalpojumā ietvertos pakalpojumus:

- 1) tādu iekšzemes un pārrobežu vēstuļu korespondences sūtījumu (tajā skaitā ierakstītu un apdrošinātu) savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde, kuru svars nepārsniedz divus kilogramus;
- 2) tādu iekšzemes un pārrobežu pasta paku (tajā skaitā apdrošinātu) savākšana, šķirošana, pārvadāšana un piegāde, kuru svars nepārsniedz 10 kilogramus;
- 3) tādu pārrobežu pasta paku (tajā skaitā apdrošinātu) piegāde, kuras saņem no citām Eiropas Savienības valstīm un kuru svars nepārsniedz 20 kilogramus;
- 4) abonēto preses izdevumu piegāde.

(2) Ievērojot šā likuma 27.¹ pantā noteiktās prasības, universālo pasta pakalpojumu sniedz pastāvīgi un nepārtraukti, izņemot nepārvaramas varas vai ārkārtējās situācijas gadījumus.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013. Panta jaunā redakcija stājas spēkā 01.01.2014. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu)

27.¹ pants. Universālā pasta pakalpojuma saistību noteikšana

(1) Pasta komersantam, kurš šajā likumā noteiktajā kārtībā izraudzīts par universālā pasta pakalpojuma sniedzēju, Regulators nosaka universālā pasta pakalpojuma saistības, kuras paredz skaidri formulētas, nediskriminējošas un proporcionālas prasības. Lai stimulētu efektīvu universālā pasta pakalpojuma sniegšanu, universālā pasta pakalpojuma saistības paredz vismaz šādus nosacījumus:

- 1) kvalitātes prasības attiecībā uz pasta sūtījumu savākšanu, šķirošanu, pārvadāšanu un piegādi (biežumu, ātrumu, regularitāti);
- 2) kvalitātes prasības attiecībā uz pasta pakalpojumu sniegšanas vietu un pasta tīkla piekļuves punktu izvietojumu un skaitu;
- 3) prasību nodrošināt visiem pasta pakalpojumu lietotājiem iespēju izmantot universālā pasta pakalpojuma sarakstā ietilpstošos pasta pakalpojumus par vienotu tarifu visā Latvijas Republikas teritorijā;
- 4) prasību sniegt universālo pasta pakalpojumu ekonomiski izdevīgākajā veidā.

(2) Regulators, nosakot universālā pasta pakalpojuma saistības konkursa kārtībā noteiktajam universālā pasta pakalpojuma sniedzējam, vienlaikus šā likuma 27.² panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā apstiprina tam universālā pasta pakalpojuma tarifus, kuri aprēķināti saskaņā ar noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku un kuru projekts ir iekļauts konkursa piedāvājumā. Apstiprinātos tarifus nedrīkst mainīt vismaz vienu gadu no to spēkā stāšanās dienas. Ja pēc šā termiņa beigām universālā pasta pakalpojuma sniedzējs ierosina tarifu pārskatīšanu, jaunus tarifus nosaka saskaņā ar šā likuma 32.panta trešo daļu.

(3) Universālā pasta pakalpojuma saistības nosaka uz pieciem gadiem.

(4) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējam ir pienākums publiskot informāciju par piedāvāto universālajā pasta pakalpojumā ietilpstošo pakalpojumu klāstu, tarifiem, tajā skaitā tarifu atlaidēm un īpašiem tarifiem, pasta tīkla piekļuves punktiem un kvalitātes prasībām, izvietojot informāciju pasta pakalpojumu sniegšanas vietās vai savā mājaslapā internetā.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu)

27.² pants. Universālā pasta pakalpojuma sniedzēja izvēle

(1) Regulators izdod nolikumu, saskaņā ar kuru rīko konkursu, lai noteiktu universālā pasta pakalpojuma sniedzēju. Uz konkursa norisi nav attiecināms Publisko iepirkumu likums.

(2) Regulators šā panta pirmajā daļā minētā konkursa nolikumā nosaka universālā pasta pakalpojuma tarifu apstiprināšanas kārtību, uz kuru neattiecas šā likuma 32.panta trešā daļa.

(3) Regulators nodrošina vienlīdzīgu attieksmi pret visiem konkursa dalībniekiem. Regulators nevienam konkursa

dalībniekam nerada labvēlīgākus apstākļus.

(4) Ja šā panta pirmajā daļā minētais konkurss noslēdzas bez rezultāta, Regulators:

1) divu gadu laikā rīko atkārtotu konkursu;

2) līdz nākamā konkursa rezultātu paziņošanai, bet ne ilgāk kā uz diviem gadiem pagarina universālā pasta pakalpojuma saistības tam pasta komersantam, kurš pildīja universālā pasta pakalpojuma saistības līdz konkursa izsludināšanas dienai.

(5) Regulators paziņo Eiropas Komisijai par universālā pasta pakalpojuma sniedzēja noteikšanu.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013. Sk. Pārejas noteikumu 14.punktu)

27.³ pants. Universālajam pasta pakalpojumam pielīdzināms pakalpojums

(1) Pasta pakalpojumu, kurš nav universālais pasta pakalpojums un kuru sniedz visā Latvijas Republikas teritorijā vai tās daļā, var uzskatīt par pielīdzināmu universālajam pasta pakalpojumam vai tā daļai, ja, vērtējot šo pakalpojumu pēc būtības un pēc sniegtā pakalpojuma pazīmēm, no lietotāju viedokļa šis pasta pakalpojums neatbilst šā likuma 20.pantā noteiktajiem eksprespastu un šā likuma 21.pantā noteiktajiem kurjerpastu raksturojošiem kritērijiem, bet atbilst vismaz vienai no šādām universālā pasta pakalpojuma vai tā daļas pazīmēm:

1) tiek savākti un piegādāti vēstuļu korespondences sūtījumi, kuru svars nepārsniedz divus kilogramus;

2) tiek savāktas un piegādātas iekšzemes pasta pakas, kuru svars nepārsniedz 10 kilogramus;

3) tiek piegādātas no trešajām valstīm saņemtās pasta pakas, kuru svars nepārsniedz 10 kilogramus;

4) tiek piegādātas no citām Eiropas Savienības valstīm saņemtās pasta pakas, kuru svars nepārsniedz 20 kilogramus.

(2) Ja pasta komersants neveic pasta paku svara uzskaiti un tā sniegtie pasta pakalpojumi neatbilst šā panta pirmajā daļā minētajiem kritērijiem, par universālajam pasta pakalpojumam pielīdzināmiem pakalpojumiem uzskata visu šā pasta komersanta veikto pasta paku savākšanu un piegādi.

(3) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs un visi komersanti, kuri sniedz universālajam pasta pakalpojumam pielīdzināmus pakalpojumus, atbilstoši šajā likumā noteiktajam nodrošina atsevišķu iekšējās grāmatvedības uzskaiti universālā pasta pakalpojuma un universālajam pasta pakalpojumam pielīdzināmo pakalpojumu sniegšanai. Šī atsevišķā uzskaitē iekšēji nodalāma no pārējās grāmatvedības uzskaites.

(21.03.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

28.pants. Universālā pasta pakalpojuma starpniecība

(1) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējam, saglabājot atbildību par universālā pasta pakalpojuma sniegšanu, ir tiesības nodrošināt šā pakalpojuma pieejamību, izmantojot starpnieku. Šis starpnieks pakalpojumus sniedz attiecīgā pasta komersanta vārdā.

(2) Universālā pasta pakalpojuma starpniecība var ietvert iekšzemes un pārrobežu vēstuļu korespondences, pasta paku pieņemšanu, pasta sūtījumu pavaddokumentu aizpildīšanas nodrošināšanu, reģistrēšanu, izsniegšanu, citu ar universālā pasta pakalpojuma sniegšanu saistītu darbību nodrošināšanu un pakalpojumu maksas iekasēšanu pasta pakalpojumu sniegšanas vietā.

(3) Universālā pasta pakalpojuma sniedzēja un tā starpnieka attiecības nosaka normatīvie akti, kuri regulē darījumus, un savstarpēji noslēgtie līgumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

29.pants. Universālā pasta pakalpojuma kvalitātes pārbaude

Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs nodrošina, ka tiek veikta neatkarīga šā pasta pakalpojuma kvalitātes pārbaude saskaņā ar noteiktajiem obligāti piemērojamiem pasta pakalpojumu kvalitātes standartiem, un vismaz reizi gadā publisko ziņojumu par mērījumu rezultātiem un universālā pasta pakalpojuma atbilstību noteiktajām pasta pakalpojumu kvalitātes prasībām.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

30.pants. Tīro izmaksu noteikšana

(1) Universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas (turpmāk — tīrās izmaksas) veido starpība starp izdevumiem un ieņēmumiem, kas rodas pasta komersantam, kam Regulators nosaka universālā pasta pakalpojuma

saistības sniegt universālo pasta pakalpojumu ekonomiski izdevīgākajā veidā, un tā paša komersanta izmaksām, ja nav noteiktas universālā pasta pakalpojuma saistības.

(2) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs tīrās izmaksas aprēķina saskaņā ar Regulatora noteikto tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodiku.

(3) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs nodrošina, ka tīro izmaksu aprēķinu pārbauda zvērināts revidents atbilstoši likumam "Par zvērinātiem revidentiem". Tīro izmaksu aprēķina pārbaude ietver arī aprēķinu veikšanai izmantoto datu patiesuma un pamatotības pārbaudi.

(4) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs nodrošina tīro izmaksu aprēķina un zvērināta revidenta ziņojuma publisku pieejamību.

(5) Līdz kārtējā gada 1.septembrim universālā pasta pakalpojuma sniedzējs tīro izmaksu aprēķinu iesniedz apstiprināšanai Regulatoram.

(6) Regulators katru gadu oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" publicē ziņojumu, kurā informē par tīrajām izmaksām.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2012. un 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

31.pants. Tīro izmaksu kompensācijas nosacījumi

(1) Tīrās izmaksas kompensē saskaņā ar šā likuma 31.¹ pantā norādīto kārtību.

(2) Tīrās izmaksas kompensē, ja universālā pasta pakalpojuma sniedzējs pierāda, ka tas ir pakļauts netaisnīgam aprūtinājumam un universālā pasta pakalpojuma saistību izpilde rada zaudējumus.

(3) Tīrās izmaksas nekompensē, ja universālā pasta pakalpojuma saistību izpilde rada papildu ieguvumu un tas pārsniedz aprēķināto tīro izmaksu apmēru.

(4) Šā panta trešajā daļā minēto papildu ieguvumu veido nemateriālie un tirgus ieguvumi — universālā pasta pakalpojuma sniedzēja ieņēmumi no citiem universālajā pasta pakalpojumā neietvertiem sniegtajiem pakalpojumiem, ja šādus ieņēmumus iespējams gūt, tikai sniedzot universālo pasta pakalpojumu. Papildu ieguvumu aprēķinā iekļauj tādus ieņēmumus no citiem sniegtajiem pakalpojumiem, kuri atbilst Regulatora izdotajā universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodikā ietvertajiem kritērijiem, un par iegūto vērtību samazina tīrās izmaksas.

(5) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējam nekompensē to tīro izmaksu daļu, kura radusies universālajā pasta pakalpojumā ietverto pakalpojumu tarifu atlaižu un īpašo tarifu piemērošanas dēļ.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2012. un 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

31.¹ pants. Tīro izmaksu kompensācijas kārtība

(1) Tīrās izmaksas kompensē no universālā pasta pakalpojuma kompensācijas fonda līdzekļiem (turpmāk — fonds).

(2) Ministru kabinets izdod noteikumus par tīro izmaksu kompensāciju, kuros nosaka:

- 1) fonda izveides principus, administrēšanas un pārvaldības kārtību saskaņā ar šā likuma 31.² panta piekto daļu;
- 2) kārtību, kādā veic iemaksas fondā;
- 3) kārtību, kādā no fonda veic izmaksas tīro izmaksu kompensēšanai.

(3) Fonda līdzekļus izmanto tikai tīro izmaksu kompensēšanai.

(21.06.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

31.² pants. Universālā pasta pakalpojuma kompensācijas fonda darbības nodrošināšana

(1) Fonda līdzekļus veido pasta komersantu samaksātā valsts nodeva universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu kompensēšanai (turpmāk — valsts nodeva), tajā skaitā universālā pasta pakalpojuma sniedzēja samaksātā valsts nodeva, ko tas maksā arī par sniegto universālo pasta pakalpojumu, un gadskārtējā valsts budžeta likumā noteiktajā apmērā šim mērķim piešķirtie valsts budžeta līdzekļi. Valsts nodevas apmēru, samaksas kārtību, atvieglojumus un atbrīvojumus no šīs nodevas nosaka Ministru kabinets. Atvieglojumus un atbrīvojumus no valsts nodevas nepiemēro universālā pasta pakalpojuma sniedzējam par universālā pasta pakalpojuma sniegšanu.

(2) Valsts nodevu iemaksā valsts pamatbudžetā un ieskaita Satiksmes ministrijas attiecīgās programmas kontā

Valsts kasē.

(3) Fonda līdzekļus plāno valsts pamatbudžetā šim mērķim izveidotajā Satiksmes ministrijas budžeta programmā saskaņā ar Regulatora apstiprināto tīro izmaksu apmēru.

(4) Ministru kabinets katru gadu līdz 31.decembrim nosaka valsts nodevas apmēru procentos no pasta komersanta neto apgrozījuma iepriekšējā gadā, pamatojoties uz šajā likumā noteiktajā kārtībā Regulatora apstiprināto tīro izmaksu apmēru.

(5) Fonda pārvaldības funkcijas veic šādas institūcijas:

1) Satiksmes ministrija administrē valsts nodevas iemaksu valsts pamatbudžetā un izmaksā tīro izmaksu kompensāciju Regulatora apstiprinātajā apmērā;

2) Regulators pārbauda universālā pasta pakalpojuma sniedzēja iesniegtās aprēķinātās tīrās izmaksas (30.panta piektā daļa) un līdz kārtējā gada 31.oktobrim apstiprina tīro izmaksu apmēru.

(21.06.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. un 08.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

VII nodaļa

Pasta pakalpojumu tarifi un tarifu atlaides

32.pants. Pasta pakalpojumu tarifi un tarifu atlaides

(1) Pasta pakalpojumu tarifu nosaka pasta komersants.

(2) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs aprēķina universālā pasta pakalpojuma tarifu saskaņā ar Regulatora noteiktu tarifu aprēķināšanas metodiku.

(3) Universālā pasta pakalpojuma tarifu apstiprina Regulators likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajā kārtībā.

(4) Pasta komersantam ir tiesības noteikt lietotājiem sniedzamo pasta pakalpojumu tarifu atlaides, izņemot gadījumus, kad Regulators šādas atlaides atzinis par nevienlīdzīgām.

(5) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs universālā pasta pakalpojuma tarifu atlaides Regulatora noteiktajā kārtībā saskaņo ar Regulatoru.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

32.1 pants. Īpašie tarifi

(1) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējam ir tiesības slēgt ar personām individuālas vienošanās par īpašiem tarifiem. Īpašos tarifu nosaka, ņemot vērā izmaksas salīdzinājumā ar darbībām, kas ietver visu standarta pasta pakalpojumu sniegšanu (savākšana, šķirošana un piegāde). Īpašie tarifi nedrīkst būt zemāki par izmaksām. Pasta pakalpojumi par īpašiem tarifiem tiek sniegti, ievērojot šādus nosacījumus, kas atšķiras no universālā pasta pakalpojuma kvalitātes prasībām un ir atrunāti, slēdzot vienošanos ar sūtītāju:

1) pasta sūtījumu nodošanas un piegādes noteikumi;

2) pasta sūtījumu pārsūtīšanas laiks;

3) pasta sūtījumu svars, izmērs un skaits.

(2) Ja universālā pasta pakalpojuma sniedzējs piemēro īpašo tarifu, šis tarifs ir pieejams visiem lietotājiem, ievērojot attiecīgā īpašā tarifa piemērošanas nosacījumus. Īpašos tarifu Regulators neapstiprina.

(3) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs, slēdzot vienošanos par īpašajiem tarifiem, tajā iekļauj visus nosacījumus par īpašo tarifu piemērošanu. Desmit darbdienu laikā pēc attiecīgās vienošanās noslēgšanas vai grozījumu izdarīšanas tajā universālā pasta pakalpojuma sniedzējs vienošanās vai tajā izdarīto grozījumu apliecinātu kopiju iesniedz Regulatoram.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

32.2 pants. Abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumu cenas

Ministru kabinets nosaka abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumu cenas pasta komersantam, kuram ir noteiktas saistības sniegt universālo pasta pakalpojumu.

VIII nodaļa

Pasta apmaksas zīmes un pasta pakalpojumu apmaksa

33.pants. Pasta pakalpojumu apmaksas apliecināšanas veidi

(1) Pasta pakalpojumu apmaksu apliecina, izmantojot vienu no šādām uz pasta sūtījuma pielīmētām vai uzdrukātām pasta apmaksas zīmēm:

1) Latvijas Republikas pastmarku;

2) Latvijas Republikā derīgu pasta apmaksas zīmi, kas uz pasta sūtījuma iesaiņojuma vai pastkartes uzdrukāta ar tipogrāfijas iespaidmašīnu vai iegūta drukāšanas vai iespiešanas procesā.

(2) Pasta apmaksas zīmes vietā var uzspiest šajā likumā noteiktajā kārtībā reģistrētas marķēšanas mašīnas klišejas nospiedumu.

(3) Pārdotās pasta apmaksas zīmes atpakaļ nepieņem un nemaina.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

34.pants. Tiesības izgatavot un laist apgrozībā pasta apmaksas zīmes

(1) Latvijas Republikas pastmarkas un citas pasta apmaksas zīmes izgatavo, laiž apgrozībā un izņem no apgrozības atbilstoši kārtībai, kuru nosaka Ministru kabinets.

(2) Par pastmarku vai citu pasta apmaksas zīmju, vai starptautisko atbildes kuponu viltošanu, kā arī par viltotu vai lietotu pastmarku vai citu pasta apmaksas zīmju, vai starptautisko atbildes kuponu izmantošanu pasta sūtījumiem vai pārdošanu tādā pašā nolūkā personas saucamas pie Krimināllikumā noteiktās atbildības.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

35.pants. Pasta pakalpojumu apmaksa

(1) Pasta pakalpojumus šajā likumā noteiktajos gadījumos var apmaksāt ar Latvijas Republikā derīgām pasta apmaksas zīmēm, starptautiskajiem atbildes kuponiem, skaidrā naudā vai izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

(2) Par derīgām pasta apmaksas zīmēm uzskata pasta apmaksas zīmes, kuras nav izņemtas no apgrozības, bojātas vai caurdurtas, pārklātas ar dažādām vielām (piemēram, laku, līmi), kas liedz tās apzīmogot, kuras jau bijušas lietošanā, apzīmogotas ar dažādiem zīmogiem vai kuru zīmogu nospiedumi ķīmiski vai kā citādi iztīrīti vai dzēsti.

(3) Pasta pakalpojumus var apmaksāt ar attiecīga tarifa pasta apmaksas zīmēm vai augstākas vērtības pasta apmaksas zīmēm.

(4) Pasta pakalpojumus apmaksā sūtītāji saskaņā ar pasta pakalpojumu tarifiem, nododot pasta sūtījumu pasta komersantam.

(5) Pasta sūtījumu ar nederīgām vai viltotām pasta apmaksas zīmēm pasta komersants tālāk nenosūta un rīkojas ar tām atbilstoši kārtībai, kuru nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

36.pants. Pasta pakalpojumu apmaksa ar pasta apmaksas zīmēm

(1) Ar pasta apmaksas zīmēm lietotāji maksā par iekšzemes un pārrobežu vienkāršo pastkaršu un ierakstīto pastkaršu, vienkāršo vēstuļu un ierakstīto vēstuļu, vienkāršo bandroļu un ierakstīto bandroļu sūtīšanu.

(2) Par citiem pasta pakalpojumiem lietotāji var maksāt ar pasta apmaksas zīmēm, ja pasta komersants tās pieņem, skaidrā naudā vai izmantojot bezskaidras naudas norēķinu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

37.pants. Pasta pakalpojumu apmaksa, izmantojot marķēšanas mašīnu klišejas nospiedumu

(1) Lai apliecinātu pasta sūtījuma sūtīšanas apmaksu, pasta sūtījumu var marķēt, uzspiežot tam marķēšanas mašīnas klišejas nospiedumu pasta apmaksas zīmes vietā.

(2) Marķēšanas mašīnu reģistrēšanas un izmantošanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

38.pants. Pasta sūtījumu apmaksā ar starptautiskajiem atbildes kuponiem

Starptautiskos atbildes kuponus, kurus izdod Pasaules Pasta savienības Starptautiskais birojs, pieņem pārrobežu vēstuļu korespondences sūtīšanas apmaksai. Uz starptautiskā atbildes kupona jābūt tās valsts pasta kalendāra zīmoga nospiedumam, kurā šis kupons pārdots. Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs pieņem arī neapzīmogotus kuponus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

39.pants. Norēķini par pasta pakalpojumiem starp Eiropas Savienības dalībvalstīm

Lai nodrošinātu pārrobežu universālā pasta pakalpojuma sniegšanu Eiropas Kopienas iekšienē, universālā pasta pakalpojuma sniedzējs slēdzot vienošanos par galamaksu — atlīdzību par to ienākošo pārrobežu pasta sūtījumu piegādi, kuri ir nosūtīti no citas Eiropas Savienības dalībvalsts, ievēro šādus principus:

- 1) galamaksu nosaka atkarībā no ienākošo pārrobežu pasta sūtījumu apstrādes un piegādes izmaksām;
- 2) atlīdzības līmeņus nosaka atbilstoši sasniegtajai pasta pakalpojumu kvalitātei;
- 3) galamaksa ir caurskatāma un nediskriminējoša.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

40.pants. Atbrīvošana no pasta pakalpojumu apmaksas

No pasta pakalpojumu apmaksas ir atbrīvoti šādi pasta sūtījumi:

- 1) sekogrammas;
- 2) pasta sūtījumi, kurus sūta karagūstekņi un internētās personas vai kuri tiek sūtīti minētajām personām, kā arī attiecīgajām izziņas iestādēm saskaņā ar 1949.gada 12.augusta Konvenciju par civiliedzīvotāju aizsardzību kara laikā;
- 3) universālā pasta pakalpojuma sniedzēja dienesta sūtījumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

41.pants. Kalendāra zīmogs

(1) Pasta komersants pastmarku dzēšanai un pasta sūtījumu pieņemšanas, nosūtīšanas, saņemšanas vai izsniegšanas vietas un datuma, kā arī paša izdoto kvīšu apliecināšanai izmanto kalendāra zīmogu.

(2) Kalendāra zīmogs ietver pasta sūtījumu apstrādes vietas nosaukumu (apzīmējums, saīsinājums), pasta komersanta nosaukumu vai logo, datumu un zīmoga numuru.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

IX nodaļa Pasta sūtījumu noslēpums un datu aizsardzība

42.pants. Pasta sūtījumu noslēpums un datu aizsardzība

(1) Pasta komersanta darbiniekiem, kā arī muitas iestāžu amatpersonām un muitas brokeriem (tajā skaitā to darbiniekiem), kas piedalās nosūtāmo pasta sūtījumu mītošanā, aizliegts izpaust informāciju par lietotāju pasta sūtījumiem un ziņas par lietotājiem, izņemot gadījumus, kad šī informācija nepieciešama kompetentām valsts iestādēm normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanai.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētais aizliegums amatpersonai un darbiniekam paliek spēkā arī pēc tam, kad izbeigtas darba tiesiskās attiecības ar attiecīgo darba devēju.

43.pants. Tiesības saņemt izziņu par pasta sūtījumu

(1) Sūtītājam un adresātam ir tiesības sešu mēnešu laikā no ierakstīta vai apdrošināta iekšzemes pasta sūtījuma nodošanas dienas pieprasīt no pasta komersanta izziņu par sūtījuma izsniegšanu, uzrādot pasta komersantam kvīts oriģinālu.

(2) Izziņas par pārrobežu pasta sūtījumiem pasta komersants sniedz atbilstoši Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem pasta jomā.

(3) Izziņas par pasta sūtījumiem atļauts izsniegt sūtītājam un adresātam vai to pilnvarotai personai, kompetentām

valsts iestādēm, kā arī valsts vai pašvaldību iestādēm un amatpersonām, ja šie sūtījumi ir tām padoto iestāžu un amatpersonu dienesta sūtījumi.

X nodaļa

Materiālā atbildība par pasta sūtījumiem

44.pants. Pasta komersanta materiālā atbildība par pasta sūtījumiem

(1) Pasta komersants ir materiāli atbildīgs par:

- 1) ierakstītu un apdrošinātu pasta sūtījumu nozaudēšanu;
- 2) ierakstītu un apdrošinātu pasta sūtījumu satura bojājumu vai iztrūkumu;
- 3) pasta pakas atpakaļsūtīšanu bez paziņojuma par tās neizsniegšanas iemeslu;
- 4) neapdrošināto pasta paku nozaudēšanu, to satura bojājumu vai iztrūkumu.

(2) Šā likuma 13.panta otrajā daļā minētajā gadījumā materiāli atbildīgs pret personu ir tas pasta komersants, kuram sūtītājs nodevis pasta sūtījumu. Attiecīgajam pasta komersantam ir regresa prasījuma tiesības pret to pasta komersantu, kura dēļ iestājusies materiālā atbildība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

45.pants. Pasta komersanta atbrīvošana no atbildības

(1) Pasta komersants ir atbrīvots no materiālās atbildības par pasta sūtījuma nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu, kuram par cēloni bijusi nepārvarama vara, pasta sūtījuma satura īpašības vai sūtītāja vaina šā likuma 48.pantā noteiktajos gadījumos.

(2) Pasta komersants neatbild:

- 1) par tādu ierakstītu vai apdrošinātu pasta sūtījumu satura bojājumu vai iztrūkumu, kuri pasta komersantam nodoti slēgtā veidā un kuru saturs pieņemot nav pārbaudīts, bet kurus izsniedzot zīmogi, plombas un iesaiņojums ir kārtībā un svars ir tāds pats, kāds norādīts, sūtījumu pieņemot;
- 2) par pasta sūtījuma satura bojājumu vai iztrūkumu, ja sūdzība par to iesniegta pēc šā likuma 53.pantā minētā sūdzību iesniegšanas termiņa beigām;
- 3) par pasta sūtījuma satura bojājumu vai iztrūkumu, ja sūdzība par to iesniegta pēc pasta sūtījuma izsniegšanas adresātam vai viņa pilnvarotai personai un izsniedzot nav konstatēts pasta sūtījuma satura bojājums vai iztrūkums;
- 4) par netiešiem zaudējumiem, kas sūtītājam vai saņēmējam radušies sakarā ar pasta sūtījuma nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu, kā arī aizkavēšanos ceļā;
- 5) par pasta sūtījuma nepiegādāšanu adresātam, ja pasta sūtījums satur pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus un tā tālākā nosūtīšana ir apturēta;
- 6) par pasta sūtījumu konfiskāciju saskaņā ar kompetentu valsts iestāžu lēmumiem;
- 7) par muitas iestāžu amatpersonu un muitas brokeru (tajā skaitā to darbinieku) rīcību, kas saistīta ar pasta sūtījumu muižošanu.

46.pants. Personas, kurām ir tiesības uz atlīdzību

(1) Sūtītājam ir tiesības uz atlīdzību par šā likuma 44.pantā minēto pasta sūtījumu nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu.

(2) Adresātam ir tiesības uz atlīdzību, ja pasta sūtījums tam jau ir izsniegts un pasta sūtījuma satura bojājums vai iztrūkums konstatēts, to izsniedzot.

47.pants. Atlīdzības izmaksa par pasta sūtījuma nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu

(1) Atlīdzību par pārrobežu pasta sūtījumu nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu pasta komersants izmaksā saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā pasta komersants izmaksā atlīdzību par iekšzemes pasta sūtījumu

nozaudēšanu, satura bojājumu vai iztrūkumu.

48.pants. Sūtītāja atbildība

(1) Sūtītājs ir materiāli atbildīgs par zaudējumiem un kaitējumiem, kas radušies, pārsūtot tādus šā sūtītāja nodotos pasta sūtījumus, kuri satur pārsūtīšanai aizliegtus priekšmetus, vielas vai dzīvniekus vai kuriem izmantots pasta sūtījumam vai tajā ietilpstošajiem priekšmetiem neatbilstošs iepakojums.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētajos gadījumos sūtītājs ir materiāli atbildīgs par šādiem zaudējumiem un kaitējumiem:

- 1) par tiešiem zaudējumiem, kas nodarīti citu lietotāju pasta sūtījumiem;
- 2) par zaudējumiem, kas nodarīti pasta komersanta īpašumam;
- 3) par kaitējumu, kas nodarīts pasta komersanta darbiniekiem.

XI nodaļa Pasta tīkls

49.pants. Pasta tīkla nodrošināšana

(1) Pasta pakalpojumu sniegšanas vietu, pasta tīkla piekļuves punktu, pastkastīšu punktu un pastkastīšu ierīkošanas, izvietošanas un noformēšanas, kā arī pārrobežu pasta sūtījumu apstrādes vietu ierīkošanas noteikumus nosaka Ministru kabinets.

(2) Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs nodrošina vēstuļu kastīšu izvietošanu pie ēkām un citām būvēm publiski pieejamās vietās. Šim pasta komersantam ir tiesības bez atlīdzības izvietot vēstuļu kastītes pie ēkām (būvēm), saskaņojot izvietošanu ar šo ēku (būvju) īpašnieku.

(3) Pasta komersanti, savstarpēji vienojoties, par samaksu var izmantot citam pasta komersantam piederošu pasta tīklu vai tīkla elementus, noslēdzot līgumu, kurā paredz:

- 1) pasta tīkla elementu izmantošanas un pakalpojumu sniegšanas nosacījumus;
- 2) pasta sūtījumu piegādes, pāradresācijas un atpakaļnosūtīšanas procedūras;
- 3) maksu par pasta tīkla elementu izmantošanu un norēķinu kārtību;
- 4) atbildību pasta sūtījumu nozaudēšanas vai sabojāšanās gadījumā.

(4) Par lietotāju pastkastīšu uzstādīšanu un remontu atbild lietotāji.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

XII nodaļa Lietotāja tiesības un pienākumi

50.pants. Sūtītāja tiesības

(1) Līdz brīdim, kad pasta sūtījums ir izsniegts adresātam, sūtītājs, iesniedzot rakstveida iesniegumu pasta komersantam un uzrādot pasta sūtījuma kvīts oriģinālu un personu apliecinošu dokumentu, ir tiesīgs:

- 1) saņemt atpakaļ paša nodoto pasta sūtījumu;
- 2) dot norādījumu piegādāt pasta sūtījumu uz citu adresi un izsniegt pasta sūtījumu citai personai vai piegādāt adresātam uz citu adresi;
- 3) pagarināt pasta sūtījuma glabāšanas termiņu pasta pakalpojumu sniegšanas vietā līdz diviem mēnešiem no tā saņemšanas dienas;
- 4) dot norādījumu izsniegt adresātam pēcmaksas sūtījumu (kas izsniedzams adresātam, iekasējot no viņa sūtītāja norādīto naudas summu), neiekasējot no viņa pēcmaksu, vai iekasēt no adresāta pēcmaksu par apdrošinātu pasta sūtījumu, kas nosūtīšanas brīdī nebija kvalificēts kā pēcmaksas pasta sūtījums;
- 5) samazināt iepriekš noteikto pēcmaksu vai to palielināt, nepārsniedzot pasta sūtījuma apdrošinājuma summu;
- 6) dot norādījumu izsniegt adresātam pasta sūtījumu noteiktā pasta darba dienā, ja sūtītājam vēlams laiks, kad pasta

sūtījumam jāsasniedz adresāts, pārsniedz kvalitātes prasībās noteikto pārsūtīšanas laiku.

(2) Sūtītājam vienu gadu, skaitot no dienas, kad pasta sūtījums nodots pasta komersantam un izsniegta pasta komersanta kvīts, ir prasījuma tiesības uz iekasēto pēcmaksas sūtījuma summu, apdrošināta pasta sūtījuma saturu vai naudas summu, kas saņemta, to pārdodot.

51.pants. Sūtītāja pienākumi

(1) Noformējot pasta sūtījumu, sūtītājam ir pienākums ievērot adreses norādīšanas prasības.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā adresāta un sūtītāja adreses norādāmas uz pasta sūtījuma.

(3) Nododot pasta komersantam nosūtīšanai pasta sūtījumu — bandroli, sīkpaku vai pasta paku, sūtītājam ir pienākums rakstveidā norādīt personu apliecinoša dokumenta datus un personas datus.

(4) Personai, kura nosūta pasta sūtījumu vai nodod to citai personai nogādāšanai pasta komersantam, ir pienākums sevi kā sūtījuma nosūtītāju norādīt uz pasta sūtījuma.

52.pants. Adresāta tiesības

(1) Adresāts, iesniedzot rakstveida iesniegumu, ir tiesīgs dot pasta komersantam šādus norādījumus:

1) piegādāt viņam adresētos sūtījumus uz citu adresi;

2) glabāt pasta pakalpojumu sniegšanas vietā viņam adresētos pasta sūtījumus līdz diviem mēnešiem no dienas, kad tie saņemti attiecīgajā pasta pakalpojumu sniegšanas vietā.

(2) Adresāts ir tiesīgs, neatverot pasta sūtījumu, atteikties no tā saņemšanas. Šajā gadījumā adresāts izdara atzīmi uz pasta sūtījuma vai pavaddokumentiem. Ja adresāts atsakās izdarīt minēto atzīmi, to izdara pasta komersanta darbinieks.

(3) Adresāts — ja vien pasta komersants nodrošina iespēju informēt to par sūtījuma saņemšanu, izmantojot noteiktus elektronisko sakaru līdzekļus, — ir tiesīgs pasta komersanta noteiktajā kārtībā pieprasīt, lai tas informē adresātu par pasta sūtījuma saņemšanu, izmantojot attiecīgus elektronisko sakaru līdzekļus. Šādā gadījumā rakstveida informatīvais paziņojums papīra formā par sūtījuma saņemšanu adresātam nav jāpiegādā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

XIII nodaļa Sūdzību izskatīšana

53.pants. Sūdzību iesniegšanas termiņš

Sūdzību par ierakstīta vai apdrošināta pasta sūtījuma zudumu, satura bojājumu vai iztrūkumu var iesniegt pasta komersantam sešu mēnešu laikā no šā pasta sūtījuma nodošanas dienas, uzrādot pasta komersanta izdoto kvīti par sūtījuma pieņemšanu nosūtīšanai.

54.pants. Sūdzību iesniegšanas un izskatīšanas kārtība

Sūdzību par pasta pakalpojumu iesniedz un izskata šādā kārtībā:

1) sūdzību par pasta pakalpojumu iesniedz attiecīgajam pasta komersantam, kurš to izskata un sniedz atbildi ne vēlāk kā mēneša laikā no sūdzības saņemšanas dienas. Atbildes uz sūdzībām par pārrobežu pasta pakalpojumiem sniedz Pasaules Pasta konvencijā un tās reglamentos noteiktajā kārtībā un termiņā;

2) ja sūdzības iesniedzējs nav apmierināts ar pasta komersanta atbildi un sūdzība attiecas uz regulējamu pasta pakalpojuma veidu, viņam ir tiesības tāda paša satura sūdzību kopā ar pasta komersanta atbildi iesniegt Regulatoram.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

55.pants. Informācijas sniegšana par sūdzību izskatīšanas rezultātiem

(1) Pasta komersants pēc Regulatora pieprasījuma sniedz informāciju par saņemto sūdzību skaitu un izskatīšanas rezultātiem attiecīgajā saimnieciskā gada pārskata periodā.

(2) Šā likuma 29.pantā minētajā gada ziņojumā universālā pasta pakalpojuma sniedzējs iekļauj arī informāciju par sūdzību skaitu un izskatīšanas veidu.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Pasta likums (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1994, 12.nr.; 1995, 3.nr.; 1997, 7.nr.; 2001, 3.nr.; 2004, 7., 23.nr.).

2. Ministru kabinets līdz 2010.gada 1.februārim izdod šā likuma 14.panta otrajā daļā, 15.pantā, 22.panta trešajā daļā, 26.panta ceturtajā daļā, 34.panta pirmajā daļā, 35.panta piektajā daļā, 37.panta otrajā daļā, 47.panta otrajā daļā, 49.panta pirmajā daļā un 51.panta otrajā daļā minētos noteikumus. Līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2005.gada 21.jūnija noteikumi Nr.445 "Pasta noteikumi", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

3. Regulators sešu mēnešu laikā no šā likuma spēkā stāšanās dienas izdod šā likuma 9.panta pirmajā daļā, 10.pantā, 12.pantā, 27.panta otrajā daļā, 30.panta otrajā daļā, 32.panta otrajā un piektajā daļā noteiktos normatīvos aktus. Līdz šā likuma 10.pantā un 32.panta otrajā daļā noteikto Regulatora izdoto normatīvo aktu spēkā stāšanās dienai piemēro šādus Regulatora izdotus normatīvos aktus, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Noteikumi par vispārējo atļauju pasta nozarē [apstiprināti ar Regulatora 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.289 (Latvijas Vēstnesis, 2005, 196.nr.; 2006, 93.nr.)];

2) Vispārējo pasta pakalpojumu tarifu noteikšanas metodika [apstiprināta ar Regulatora 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.290 (Latvijas Vēstnesis, 2005, 197.nr.; 2006, 93.nr.)].

4. Šajā likumā lietotais termins "universālais pasta pakalpojums" atbilst citos tiesību aktos un individuālajā licencē lietotajam terminam "vispārējie pasta pakalpojumi", ciktāl tas nav pretrunā ar šo likumu.

5. Ministru kabinets šā likuma 31.panta pirmajā daļā paredzētos noteikumus izdod līdz 2012.gada 31.decembrim. Līdz 2012.gada 31.decembrim universālā pasta pakalpojuma sniedzējam no valsts budžeta kompensē zaudējumus, kas radušies, sniedzot abonētās preses piegādes pakalpojumus (vienreizēja maksa par iepriekšējo gadu), ar nosacījumu, ka netiek kompensēti abonētās preses piegādes pakalpojumu tarifu atlaižu dēļ negūtie ienākumi.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 26.11.2009. un 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

6. Universālā pasta pakalpojuma sniedzējam rezervētās īpašās tiesības pieņemt, pārsūtīt un izsniegt vēstuļu korespondences sūtījumus, kuru svars nepārsniedz 50 gramus, ir spēkā līdz 2012.gada 31.decembrim.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

7. Šo pārejas noteikumu 6.punktā minētās rezervētās īpašās tiesības var neievērot cits pasta komersants, kuram 6.punktā minēto sūtījumu tarifs 2,5 reizes vai vēl vairāk pārsniedz tarifu, kas attiecībā uz pirmās svara grupas visātrākās piegādes kategoriju noteikts universālā pasta pakalpojuma sniedzējam.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

8. Citu universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes rezultātā radušos zaudējumu (zaudējumi, kuri nav minēti šo pārejas noteikumu 5.punktā) kompensēšana attiecināma uz periodu, kas sākas ar šā likuma spēkā stāšanās dienu.

9. *(Izslēgts ar 21.06.2012. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2012.)*

10. Līdz 2012.gada 31.decembrim universālo pasta pakalpojumu visā Latvijas Republikas teritorijā sniedz pasta komersants, kuram līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai ir izsniegta individuālā licence vispārējo pasta pakalpojumu sniegšanai. Nerīkojot šā likuma 27.panta trešajā daļā paredzēto konkursu, Regulators nosaka šim pasta komersantam universālā pasta pakalpojuma saistības līdz 2012.gada 31.decembrim, neattiecinot tās uz abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumiem.

(26.11.2009. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 04.12.2009.)

11. Pēc šo pārejas noteikumu 10.punktā minētā termiņa Regulators nerīko šā likuma 27.panta trešajā daļā minēto konkursu un pagarina universālā pasta pakalpojuma saistības uz diviem gadiem no 2013.gada 1.janvāra tam pasta komersantam, kuram ir noteiktas saistības sniegt universālo pasta pakalpojumu līdz 2012.gada 31.decembrim.

(21.06.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

11.¹ Pēc 2014.gada 31.decembra Regulators, nepiemērojot šā likuma 27.² pantā noteikto kārtību universālā pasta pakalpojuma sniedzēja izvēlei, pagarina universālā pasta pakalpojuma saistības uz pieciem gadiem no 2015.gada

1.janvāra tam pasta komersantam, kuram ir noteiktas saistības sniegt universālo pasta pakalpojumu līdz 2014.gada 31.decembrim.

(08.05.2014. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

12. Līdz 2019.gada 31.decembrim uz abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumiem neattiecināta universālā pasta pakalpojuma saistības. Līdz 2019.gada 31.decembrim abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumus visā Latvijas teritorijā sniedz pasta komersants, kuram līdz 2014.gada 31.decembrim ir noteiktas saistības sniegt universālo pasta pakalpojumu, un šim pasta komersantam no valsts budžeta kompensē zaudējumus, kas radušies, sniedzot abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumus laikposmā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2019.gada 31.decembrim, ievērojot nosacījumu, ka netiek kompensēti abonētās preses piegādes pakalpojumu tarifu atlaižu dēļ negūtie ienākumi. Zaudējumus, kas radušies, sniedzot abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumus, veido starpība starp abonēto preses izdevumu piegādes pakalpojumu faktiskajām izmaksām un šā likuma 32.² pantā minētajā kārtībā noteikto cenu. Universālā pasta pakalpojuma sniedzējs veic zaudējumu aprēķinu saskaņā ar Regulatora noteikto universālā pasta pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku un universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīro izmaksu aprēķināšanas un noteikšanas metodiku un kopā ar auditēto ziņojumu iesniedz to Satiksmes ministrijai. Zaudējumus kompensē divās daļās — pirmo maksājumu veic kārtējā gadā, pamatojoties uz universālā pasta pakalpojuma sniedzēja aprēķinu, kas balstīts uz pirmā pusgada operatīvajiem datiem, kompensējot pilnā apmērā aprēķinā norādītos zaudējumus; otro maksājumu, kompensējot atlikušo zaudējumu daļu, veic nākamajā gadā pēc auditētā ziņojuma iesniegšanas Satiksmes ministrijai.

(21.06.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013., 08.05.2014. un 05.06.2014. likumu, kas stājas spēkā 12.06.2014.)

13. Šā likuma grozījums par 13.panta papildināšanu ar 6.punktu, 31.panta pirmās daļas izteikšanu jaunā redakcijā un 31.¹ un 31.² pants stājas spēkā 2013.gada 1.janvārī. Ministru kabinets līdz 2013.gada 15.maijam izdod šā likuma 31.¹ panta otrajā daļā un 31.² panta pirmajā un ceturtajā daļā paredzētos noteikumus.

(21.06.2012. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

14. Šā likuma grozījums par 27.panta izteikšanu jaunā redakcijā, kā arī 27.¹ un 27.² pants stājas spēkā 2014.gada 1.janvārī.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

15. Šā likuma 32.² pants ir spēkā līdz 2019.gada 31.decembrim.

(21.03.2013. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 08.05.2014. likumu, kas stājas spēkā 05.06.2014.)

16. Šā likuma 13.¹ panta otrajā daļā, 13.² panta otrajā daļā, 32.² pantā un 49.panta pirmajā daļā minētos noteikumus Ministru kabinets izdod līdz 2013.gada 15.maijam.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

17. Līdz šā likuma 49.panta pirmajā daļā minēto noteikumu spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2010.gada 17.augusta noteikumi Nr.782 "Kārtība, kādā izvieto un noformē pasta pakalpojumu sniegšanas vietas, pasta tīkla piekļuves punktus, pastkastīšu punktus un pastkastītes", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

18. Šajā likumā lietotie termini "pārrobežu pasta sūtījumi" un "pārrobežu pasta pakalpojumi" atbilst citos tiesību aktos lietotajiem terminiem "starptautiskie pasta sūtījumi" un "starptautiskie pasta pakalpojumi", ciktāl tas nav pretrunā ar šo likumu.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

19. Līdz universālā pasta pakalpojuma kompensācijas fonda darbības uzsākšanas brīdim universālā pasta pakalpojuma saistību izpildes tīrās izmaksas kompensē no valsts budžeta.

(21.03.2013. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.03.2013. likumu, kas stājas spēkā 24.04.2013.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 1997.gada 15.decembra direktīvas 97/67/EK par kopīgiem noteikumiem Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus attīstībai un pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002.gada 10.jūnija direktīvas 2002/39/EK, ar ko direktīvu 97/67/EK groza attiecībā uz Kopienas pasta pakalpojumu turpmāko atvēršanu konkurencei;

3) *(izslēgts ar 21.03.2013. likumu);*

4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2008.gada 20.februāra direktīvas 2008/6/EK, ar ko direktīvu 97/67/EK groza attiecībā uz Kopienas pasta pakalpojumu iekšējā tirgus pilnīgu izveidi.

Likums Saeimā pieņemts 2009.gada 4.jūnijā.

Valsts prezidents V.Zatlers

Rīgā 2009.gada 19.jūnijā

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"